

Raadsvoorstel

Waalre, 16 april 2019

Vergaderdatum	: 6 juni 2019
Voorstelnummer	: 2019-43
Zaaknummer	:
Portefeuillehouder	: Weth. A. Uijlenhoet
Naam opsteller	: Albert Burggraaff/ Pascal Beaujean
Naam voorstel	: Voorstel tot het vaststellen van de Startnotitie RES (Regionale Energiestrategie).
Grondslag raadsbesluit	: Nationaal Klimaatakkoord Waalres Akkoord 2018-2022

Voorgesteld besluit:

1. De Startnotitie Regionale Energiestrategie Metropoolregio Eindhoven vast te stellen.
2. In te stemmen met de keuze om het traject van de RES zoveel mogelijk met de eigen organisaties invulling te geven, om draagvlak en borging te vergroten, waarbij u zich bewust bent van het feit dat dit inzet zal vergen van de gemeentelijke organisatie.

Onderwerp

Startnotitie Regionale Energiestrategie Metropoolregio Eindhoven

Voorstel

1. De Startnotitie Regionale Energiestrategie Metropoolregio Eindhoven vast te stellen.
2. In te stemmen met de keuze om het traject van de RES zoveel mogelijk met de eigen organisaties invulling te geven, om draagvlak en borging te vergroten, waarbij u zich bewust bent van het feit dat dit inzet zal vergen van de gemeentelijke organisatie.

Inleiding

Onderdeel van het landelijke Klimaatakkoord is de afspraak dat elke regio in Nederland een Regionale Energiestrategie (RES) opstelt. Hierin geven de regio's invulling aan de afspraken uit het Klimaatakkoord zoals deze zijn gemaakt aan de sectortafels voor Elektriciteit en Gebouwde omgeving. Doel is 49% CO₂-besparing in 2030, met een doorkijk naar 95% reductie in 2050. De focus ligt op de opwek van duurzame elektriciteit, energiebesparing en de warmtetransitie in de gebouwde omgeving.

Samen met de 21 gemeenten uit de Metropoolregio Eindhoven, twee waterschappen, Enexis en de provincie Noord-Brabant is een Startnotitie RES opgesteld. Hierin staat omschreven wat een RES inhoudt, hoe we samen als regio een RES gaan opstellen, de organisatie en aansturing. De Startnotitie wordt nu door de Metropoolregio Eindhoven ter vaststelling aangeboden aan alle 21 colleges B&W en gemeenteraden. De betreffende aanbiedingsbrief aan uw raad en de Startnotitie zijn integraal opgenomen bij dit raadsvoorstel (bijlagen 1 en 2).

Eerder is uw raad tijdens de raadsinformatieavond op 11 december 2018 reeds geïnformeerd over het Klimaatakkoord, de Regionale Energiestrategie (RES) en de omvang, (technische) gevolgen, kansen en risico's van de energietransitie (zie bijlage 4 en 5). Aan de hand van een aantal scenario's is indicatief een beeld geschetst van wat in Waalre op het gebied van wind- en zonne-energie nodig is en wat de mogelijkheden zijn.

Op 11 december 2018 is eveneens aangekondigd dat voorgenoemde Startnotitie aan uw raad ter vaststelling zou worden aangeboden. Wij adviseren uw raad om in te stemmen met de Startnotitie RES.

Beoogd resultaat

De startnotie heeft als doel het opstellen van een (concept) RES. De RES zal een bod inhouden van de regio aan het Rijk waarin staat hoe de regio bijdraagt aan de doelen van het nationaal Klimaatakkoord.

Argumenten

- 1.1 Door de Startnotitie RES vast te stellen, kan voortvarend aan de slag worden gegaan met het opstellen van onze RES.*

Het opstellen van de RES is een complexe opgave. Dat is waarom eerst een Startnotitie is opgesteld en nu is voorgelegd aan alle 21 gemeenteraden. Wanneer de Startnotie is vastgesteld, kan voortvarend aan de slag worden gegaan met het opstellen van de RES.

2.1 Met de startnotie organiseren wij de samenwerking.

We maken de RES zelf, met elkaar, zodat we zorgen voor commitment en een bod met uitvoeringsprogramma dat vanuit de regio gedragen wordt. De ruimtelijke impact van de RES vraagt ook een integrale aanpak binnen de gemeenten. In lijn van de nieuwe Omgevingswet pakken we de energietransitie integraal, gebiedsgericht aan. We werken zo efficiënt mogelijk aan een RES met impact en draagvlak. Door de RES zelf op te stellen in samenwerking met onze partners wordt gezorgd voor een bod met een uitvoeringsprogramma dat vanuit de regio gedragen wordt.

De RES maken we samen met partners op verschillende schaalniveaus (buurt, gemeente, regio, provincie, Rijk) en vanuit verschillende branches (denk aan netwerkbeheerders, woningbouwcorporaties, natuurpartijen, bouwbedrijven, kennisinstellingen, opleidingen etc.). Het verbinden van energieprojecten aan andere infrastructurele of sociale opgaven, biedt kansen voor economische groei, ruimtelijke kwaliteit en sociale samenhang.

2.2 Een programmatische aanpak is noodzakelijk.

Om de samenwerking goed te organiseren, is een programmatische aanpak met bijbehorende sturing en capaciteit noodzakelijk. De manier waarop we dit gaan organiseren, staat in de Startnotitie. Het proces wordt aangestuurd door een bestuurlijke Stuurgroep RES. Deze bestaat uit bestuurders van de gemeenten (een per subregio, en een bestuurder van de gemeenten Eindhoven en Helmond), provincie, twee waterschappen en Enexis, onder voorzitterschap van Frans Kuppens (wethouder gemeente Cranendonck) als bestuurlijk trekker voor de regio. De Stuurgroep stuurt een Programmteam RES aan, waarin dezelfde partijen ambtelijk zijn vertegenwoordigd. In de thematische/inhoudelijke werkgroepen werken de gemeenten, provincie, Enexis, waterschappen en ODZOB samen aan de bouwstenen voor de RES. Hier worden ook de externe partners betrokken. De opdracht voor het organiseren van het proces ligt bij de Metropoolregio Eindhoven.

2.3 Voldoende inbreng van capaciteit is essentieel.

Om de RES te kunnen maken, is het nodig dat elk van de drie verantwoordelijke overheden en de andere betrokken partijen, zoals Enexis, beschikken over de benodigde capaciteit om de opgave en het traject samen én individueel aan te kunnen. Voldoende capaciteit nu en voor elke fase is een essentiële randvoorwaarde, en is dus ook onderdeel van de Startnotitie. Het traject om te komen tot een RES vergt vanuit de subregio's in de Metropoolregio Eindhoven (de Kempen, de Peel, Stedelijk Gebied, A2-gemeenten) en van Helmond en Eindhoven een inzet van twee dagen per week. Het gaat hierbij om inzet in het Programmteam, in principe door één persoon. Het is de verantwoordelijkheid van de subregio zelf om deze inzet te organiseren. De subregio's zijn zelf verantwoordelijk voor aansluiting van alle deelnemende gemeenten – waarbij de richtlijn is dat iedere gemeente één dag per week capaciteit levert voor de RES werkgroepen. Deze inzet kan door meerdere personen worden geleverd en is afhankelijk van de gevraagde expertise in de werkgroepen. Het gaat hierbij om een ingroeimodel, dat is af te stemmen per subregio.

De voorgestelde inzet eindigt na het opleveren van de definitieve RES. Voorafgaand aan oplevering van de RES zal worden geëvalueerd en zal worden bepaald wat voor het vervolgetraject nodig is voor uitvoering en monitoring. Landelijk is afgesproken dat de RES elke 2 jaar moet worden geüpdatet.

Kanttekeningen

1.1 *Gemeenten die niet meedoen met de RES, lopen het risico dat zij niet (meer) zelf regie hebben over de uitwerking/uitvoering van (boven)lokale energieprojecten en -maatregelen.*

Indien een gemeente ervoor kiest om de Startnotitie niet vast te stellen, doet zij niet mee aan het opstellen van de RES. Dit betekent dat zij geen deel uitmaakt van de regionale samenwerking en alle noodzakelijke kennisopbouw, technische onderzoeken, communicatie e.d. voor de (lokale) energietransitie zelf zal moeten organiseren. Ook heeft de betreffende gemeente minder regie- en sturingsmogelijkheid in de uitvoering. De betreffende gemeente loopt daarbij het risico dat zij niet (meer) zelf kan bepalen over de uitwerking/uitvoering van (boven)lokale energieprojecten en -maatregelen.

Kosten en dekking

Het opstellen van de RES wordt uitgevoerd met bestaande ambtelijke capaciteit. Als gevolg van de gevraagde inspanningen voor de RES, zullen de overige werkzaamheden binnen het takenpakket duurzaamheid/milieu getemporiseerd en/of geprioriteerd moeten worden.

Duurzaamheid

De RES met uitvoeringsprogramma draagt bij aan het verduurzamen van de energievoorziening, met focus op de opwek van duurzame elektriciteit, energiebesparing en de warmtetransitie in de gebouwde omgeving.

Burgerparticipatie

Participatie is een belangrijk thema bij de totstandkoming van de RES. We streven naar zoveel mogelijk draagvlak, eigenaarschap en betrokkenheid van inwoners, bedrijven en andere relevante partijen, zowel in het planproces om te komen tot een RES als bij concrete duurzame energieprojecten. In de RES zal participatie concreet vorm worden gegeven.

De RES wordt verder opgepakt en uitgewerkt op basis van een aantal leidende principes. De energietransitie is een grote maatschappelijke investering met enorme impact op de levens van onze burgers en op onze leefomgeving. Eén van de leidende principes voor de uitwerking van de RES is dat de opbrengsten, in duurzame energie en/of geld, van investeringen zoveel mogelijk ten goede dienen te komen aan de gemeenten en haar inwoners en bedrijven.

Communicatie

Er is een werkgroep communicatie en participatie RES opgericht. Er ligt inmiddels een communicatieplan dat de aanpak voor communicatie binnen het proces van de RES beschrijft. Qua uitvoering zal elke gemeente deze aanpak zo veel als mogelijk gaan volgen.

Via deze werkgroep wordt ook input en ideeën opgehaald bij alle regiogemeenten als het gaat om communicatie, het betrekken van partners en borging van draagvlak over de energietransitie en de RES.

Uw gemeenteraad zal periodiek op de hoogte worden gehouden van het proces van de RES en de stand van zaken. Ook worden op regionale schaal informatieavonden georganiseerd en zal de Raadstafel²¹ betrokken worden.

Kernboodschap

Onderdeel van het landelijke Klimaatakkoord is de afspraak dat elke regio in Nederland een Regionale Energiestrategie (RES) opstelt. Hierin geven de regio's invulling aan de afspraken uit het Klimaatakkoord. Doel is 49% CO₂-besparing in 2030, met een doorkijk naar 95% reductie in 2050. De focus ligt op de opwek van duurzame elektriciteit, energiebesparing en de warmtetransitie in de gebouwde omgeving.

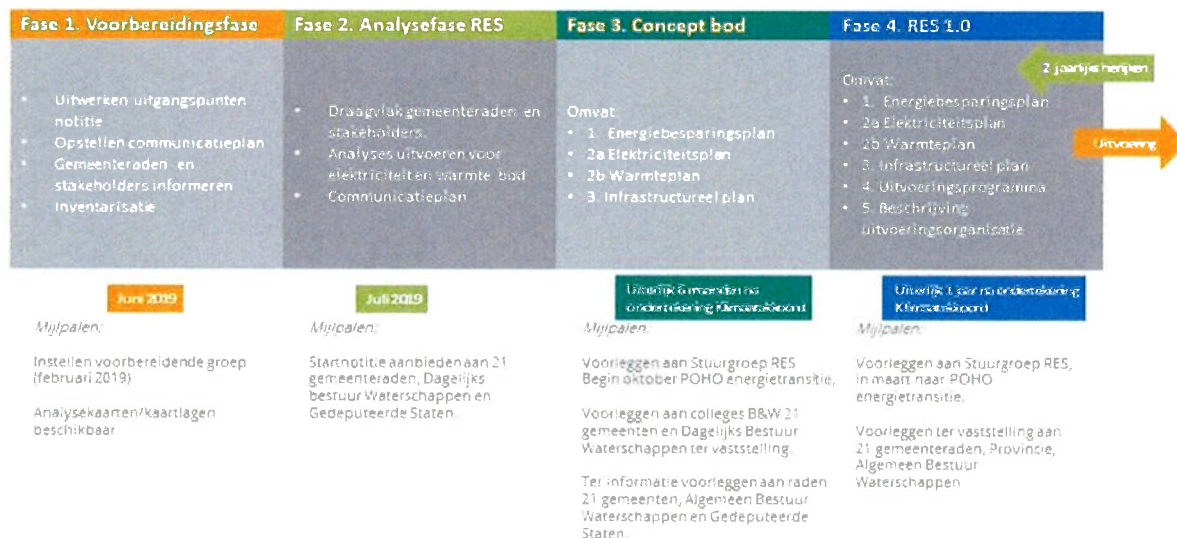
Samen met de 21 gemeenten uit de Metropoolregio Eindhoven, twee waterschappen, Enexis en de provincie Noord-Brabant is een Startnotitie RES opgesteld. Hierin staat omschreven wat een RES inhoudt, hoe we samen als regio een RES gaan opstellen, de organisatie en de aansturing.

De RES is een bod van de regio aan het Rijk waarin staat hoe de regio bijdraagt aan de doelen van het nationaal Klimaatakkoord. Het opstellen van de RES is een complexe opgave. Dat is waarom eerst een Startnotitie is opgesteld en nu voorligt bij alle 21 gemeenteraden. De Waalrese gemeenteraad heeft deze Startnotitie inmiddels vastgesteld.

Vervolprocedure en planning

We stellen eerst een concept RES op. De concept RES is een tussenbalans met de potentiële regionale bijdrage aan de nationale opgave. Deze tussenbalans wordt doorgerekend door het Planbureau voor de Leefomgeving. Uiterlijk twaalf maanden na ondertekening van het Klimaatakkoord vindt er besluitvorming plaats over de definitieve RES door de gemeenteraden, Provinciale Staten en de Algemene Besturen van beide waterschappen. In onderstaande figuur is de planning weergegeven voor de totstandkoming van de RES.

Tijdlijn RES Metropoolregio Eindhoven

Bijlagen onderdeel van het voorstel

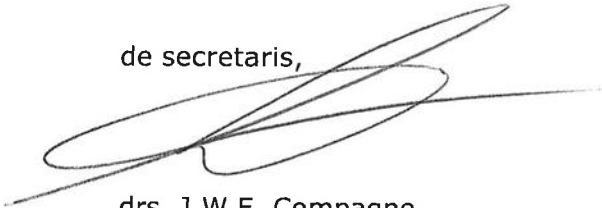
1. Aanbiedingsbrief raden Startnotitie RES 100149-824'.
2. Startnotitie Regionale Energiestrategie Metropoolregio Eindhoven.

Bijlagen ter informatie

3. Raadsinformatiebrief Stand van zaken Regionale Energiestrategie (RES) Metropool Regio Eindhoven d.d. 20 februari 2019.
4. Bijlage behorende bij Raadsinformatiebrief Stand van zaken Regionale Energiestrategie (RES) Metropool Regio Eindhoven d.d. 20 februari 2019.

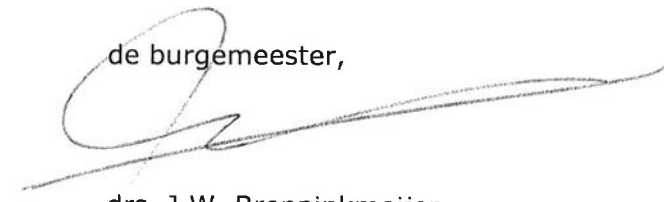
BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN WAALRE,

de secretaris,

drs. J.W.F. Compagne

de burgemeester,

drs. J.W. Brenninkmeijer